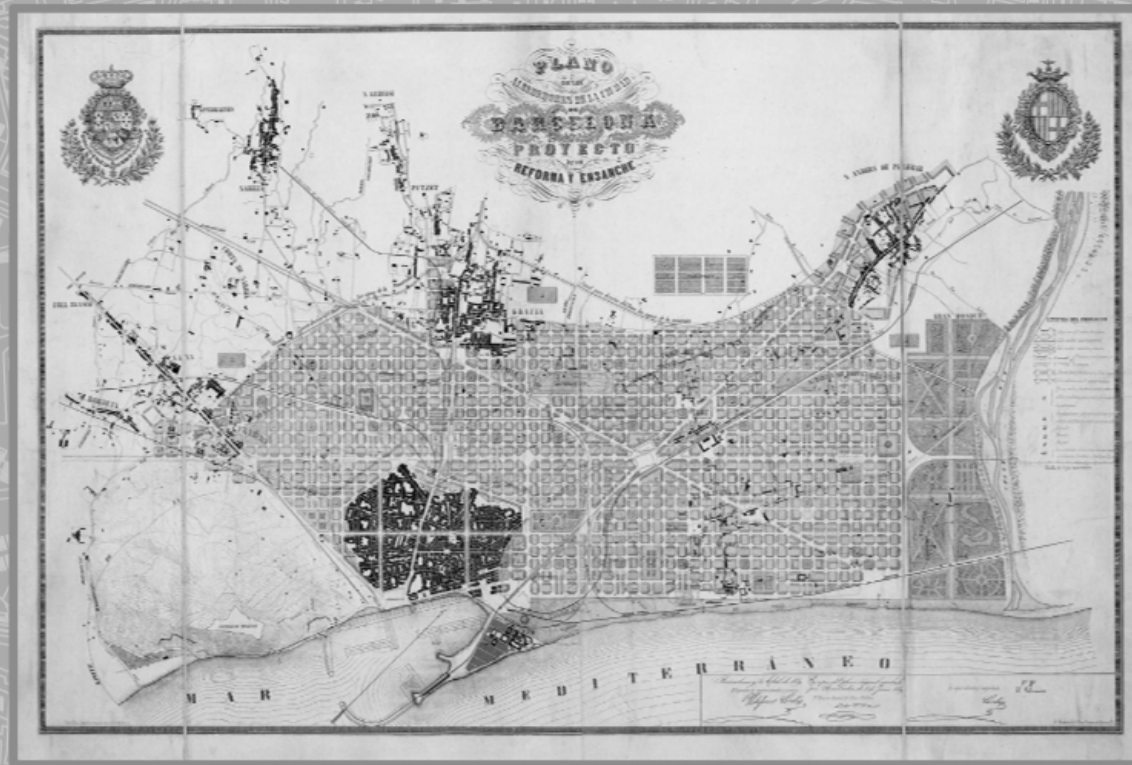

Barcelona i entorns. Avans de l'any 1861

La primera notícia escrita de Sant Andreu de Palomar data de l'any 992, en un document en el qual es consigna un lloc anomenat Palomar. No és fins al 1034 que apareixen junts els noms de Sant Andreu, patró de la parròquia y Palomar. La riquesa principal del poble era l'agricultura de regadiu, gràcies a l'aigua que, des del segle X hi arribava del Rec Comptal, en el seu camí entre Montcada y Barcelona.

Barcelona. Pla Cerdà (1861)

Al llarg del anys, l'urbanització s'ha anat extenent en petits carrers a l'entorn del carrer Gran, eix principal y antiga via romana. Al final del segle XIX y principis del segle XX, en l'època de la industrialització, ja es troben a Sant Andreu empreses importants i que requerien grans superfícies: Fabra i Coats, La Maquinista, Fabricació Nacional de Colorants... així com una bona quantitat de petites empreses i tallers. El dinamisme econòmic del barri ha anat acompanyat des de sempre, d'una important activitat socio-cultural, que avui es manté amb força.

San Andreu. 1929

Les arrels de la Fabra i Coats es remunten a l'any 1903 amb la fusió del grup català de Fabra i Portabella, propietaris del Vapor del Fil, i un grup britànic dirigit per J&P Coats Ltd.

Al 1916 *Hilaturas Fabra i Coats* va comprar la fàbrica anomenada El vapor del Rec, fundada l'any 1840 per l'empresari Joan Mas i Esteve, prop de la Riera de Sant Andreu i hi va traslladar les instal·lacions del Vapor del Fil. La compra va suposar la compactació del nucli fabril dels Fabra a Sant Andreu, aspecte força significatiu si es té en compte que bona part de la població del barri en depenia. La fàbrica era coneguda popularment com "Can Mamella" per la gran quantitat de treballadors i treballadores de Sant Andreu que hi treballaven i pels serveis que oferia als seus obrers, com un economat, una guarderia i un club esportiu. Després de la fusió amb J&P Coats la nova Societat va començar a estendre la seva activitat pel barri de Sant Andreu annexiant un gran nombre de fàbriques i tallers.

A la dècada dels vuitanta, la forta reconversió que va patir l'empresa juntament amb les previsions urbanístiques del Pla general metropolità del '76 va provocar la venda de l'edifici del Vapor del Rec a l'Ajuntament, concentrant tota l'activitat en el recinte industrial de l'illa confrontant. La fàbrica s'ha mantingut en funcionament gairebé fins al començament d'aquest nou segle gràcies a les importants inversions en renovació de maquinària que es van anar produint al llarg dels darrers anys, mantenint i ampliant l'estructura del complex fabril que es va anar desenvolupant dins del recinte.

